

INTEGRACJA SENSORYCZNA

Anna Laskowska, Elżbieta Ekert
Garwolin, 2013r.

Program

- Wybrane metody terapii dziecka z zab.rozwojow.
- Założenia teoretyczne metody SI
- Funkcjonowanie dziecka z zaburzeniami SI w przedszkolu i szkole
- Zastosowanie elementów metody SI we wspieraniu rozwoju psychoruchowego dziecka - ćwiczenia praktyczne
- Terapia SI w pracy z dzieckiem z ADHD, dysleksją, autyzmem itp.

Metody terapii dziecka

- Cele
  - Prezentacja wybranych metod terapii
  - Wymiana doświadczeń
  - Akademia Młodego Terapeuty?
  - Myślenie terapeutyczne
- Forma – warsztat, metody aktywne

Jak się uczyć

Piramida uczenia się i zapamiętywania

Aktywność dziecka

Co lubią robić dzieci?

Metody terapii dziecka

- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne
- Kinezylogia Edukacyjna Dennisona – Psychogimnastyka
- Integracja sensoryczna
- Metoda Knillów
- Arteterapia – Muzykoterapia – Choreoterapia – Psychorysunek
- Bajkoterapia
- Relaksacja
- Dogoterapia, hippoterapia
- Terapia zabawą (tworzywa naturalne) – Kuchnioterapia
- Trening słuchowy
- Terapia rodzinna, indywidualna, grupowa
- Terapia behawioralna

Metody terapii - zalety

- Proste
- Naturalne
- Typowe dla aktywności dziecka
- Zgodne z jego potrzebami rozwojowymi
- Uniwersalne
- Często – tanie i łatwo dostępne

Podjęcie systemowe

- Rodzina jako system
- Myślenie cyrkularne
- Praca z dzieckiem – praca z rodziną (VHT)
(im młodsze dziecko, tym większa praca z rodziną)
- Współpraca z przedszkolem/szkołą
- Inne formy terapii (uzupełnianie)
- Dziecko do psychologa?

Zachowania trudne

Dlaczego dzieci źle się zachowują?

Zachowania trudne cd.

- Dziecko tak się zachowuje, jak się czuje
- Teoria potrzeb (braki)
- Teorie uczenia
(modelowanie, wzmocnienia)
- Funkcje zachowania:
uwaga, ucieczka, autostymulacja

Terapia behawioralna

Model ABC

A - zachowania poprzedzające

B - zachowanie dziecka

C - reakcja otoczenia

Terapia behawioralna

- **Sytuacja wyjściowa (A)**
  - niedopuszczenie do powstania zachowania trudnego
  - bezpośredni wpływ dorosłego
- analiza sytuacji wyjściowej: *kiedy? O której porze dnia? Zawsze? z kim wtedy jest? Jaka czynność wykonuje? W odpowiedzi na zakaz? Czy się nudziło? Czy było głodne, zmęczone?*

Terapia behawioralna

Wzmocnienia (C)

pozytywne – nagrody: uwaga, "brawo", „piątka”, rzeczowe-biologiczne, wybór zabawy

negatywne – brak uwagi, odebranie przywilejów

- Pułapki (wyprowadzenie z sali, wzrost uwagi dorosłego po trudnym zachowaniu)

Ruch rozwijający dla dzieci

Założenia

- Związek psychiki i motoryki
- Znaczenie ruchu dla rozwoju dziecka
- Potrzeba bodźców sensorycznych
- Rola kontaktu fizycznego dziecka z dorosłym, głównie z matką

Ruch rozwijający - cele

Rozwijanie przez ruch:

- Świadomości własnego ciała i usprawniania ruchowego
- Świadomości przestrzeni i działania w niej
- Dzielenia przestrzeni z innymi ludźmi i nawiązywanie z nimi bliskiego kontaktu
- Poczucie siły, sprawczości, bezpieczeństwa

Weronika Sherborne cd.

Zabawa **relacyjna**

Relacja opiekuńcza „z”

Relacja „razem”

Relacja „przeciwko”

Plusy – podręczniki, arkusze obserwacyjne

Dennison

- „*gimnastyka umysłu*”
- cel: **wspomaganie pamięci, wydolności mózgu, koordynacji motoryki ciała, gł. współpracy dłoni ze zmysłem wzroku**
- zaburzenia ruchowe, zaburzenia uwagi, trudności w nauce czytania i pisanania
- picie **wody**
- ćwiczenia na przekraczanie środkowej linii ciała – ruchy naprzemienne, leniwe ósemki
- Zastosowanie: techniki uczenia się, relaksacja (psychogimnastyka)

Arteterapia

- Zajęcia plastyczne a psychorysunek? Rytmika a choreoterapia?
- Sztuka elementem sytuacji terapeutycznej
- **Funkcje:** diagnostyczna, terapeutyczna -relaksacyjna, katharsis, integracyjna, komunikacyjna, twórcza
- **Renesans** arteterapii?

Psychorysunek

Cele: diagnoza, psychoedukacja, terapia

Techniki: kredki, farby, węgiel, collage, malowanie kamieni, kartonów

Formy: indywidualny, grupowy, w parach

Struktura zajęć: temat – rysowanie – omówienie (informacje zwrotne od innych)

Psychorysunek cd.

Dzieci starsze: TEMATY

- Moja największa wada i zaleta
- Gdy się zdenerwuję
- Ja w domu
- Moje marzenia
- Ja wśród ludzi
- Autoportret
- Ja i moja rodzina
- Mój przyjaciel
- Jaki jestem, jaki chciałbym być

Psychorysunek cd.

Dzieci młodsze:

- Zabawa kolorami
- Malowanie palcami
- Postać dziecka (+korona, łzy, okulary)
- Duży/mały format
- Dziecko + rodzic
- UWAGA: czarny kolor, Rys. Rodziny

Muzykoterapia

- **Aktywna** – instrumenty (wybór, wymiana, cicho/głośno, orkiestra, przedstaw swoją złość, odgrywanie kłótni, radości), śpiew
- **Receptywna** (bierna) – muzyka, skojarzenia, doznania; temat przed prezentacją muzyki
- Muzykoterapia + psychorysunek, psychodrama

Choreoterapia

- aktywność ruchowa,
- poprawa nastroju,
- odreagowanie napięć,
- pozbycie się nadmiaru energii i agresji,
- uaktywnienie osób nieśmiałych i zahamowanych,
- twórcza ekspresja

Relaksacja

- Trening autogenny? Ćwiczenia odprężające
- Napinanie mięśni
- Liczenie do 10-ciu
- Ćwiczenia oddechowe (balonik)
- Muzyka relaksacyjna, kołysanki
- **Masażyki**
- **Zabawy paluszkowe**

Biblioterapia

1. Bajki relaksacyjne - wyciszające
2. Bajki edukacyjne – z morałem
3. Bajki terapeutyczne – lęki, trauma, trudne doświadczenia

Przykłady: „Miś Remiś”, „Oto jest Kasia”

Cała Polska czyta dzieciom!

Terapia zabawą

- **Naturalne tworzywa:** piasek, woda, ryż itp.
- Uczenie polisensoryczne
- Kuchnioterapia
- Rośliny
- Rękodzieło
- Terapia przez codzienność
- Klockologia
- Zabawy **paluszkowe**
- **Śmiech**

Komunikacja z dzieckiem

Model FUO

- FAKTY – opisz co widzisz, słyszysz
- UCZUCIA – powiedz co czujesz
- OCZEKIWANIA – wyraż swoje oczekiwania (tu: Zasady)

Uwaga! KRÓTKO

Błędy w komunikacji

- Ocena charakteru dziecka – "jesteś niegrzeczny"
- Porównywanie – "zobacz jak Ola ładnie rysuje"
- Straszenie – „jak się będziesz tak zachowywał to...”
- Pouczanie – ....
- Moralizowanie – ....

- *„Czego uczy nas mama...”*

Pomocne komunikaty

Słowa – KLUCZE (bezpieczny komunikat)

- “nie podoba mi się, że...”/ „podoba mi się”
- “nie lubię, jak.....”/ „lubię kiedy...”
- “rozumiem, że....”
- “mam wrażenie, że...”
- “zależy mi, żebyś....”
- “oczekuję, że....”

Pomocne komunikaty

- Zamiast „**dlaczego** kopnąłeś kolegę?”
  - „**co się stało**, że kopnąłeś?”
- Tak, **ALE...**
  - zamiast „treść pracy dobra, ale tyle błędów”
  - lepiej - „dużo błędów, ale treść dobra!”
- Zamiast „czego dziecko ma **NIE** robić”
  - lepiej „**wskazać CO MA robić**” (*ćwiczenie*)

Metody terapii – porównanie

- ruch (Weronika)
- mózg (Dennison)
- zmysły (tworzywa naturalne, arteterapia)
- terapia zabawą

- relacje?
- SI – atrakcyjne sprzęty

Podsumowanie

- Jest wiele sprawdzonych metod terapii
- Nazewnictwo
- Kompetencje i intuicja

Dziękuję za uwagę!